

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1995-1996 (*)

1 AUGUSTUS 1996

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 79, derde lid,
van het Gerechtelijk Wetboek**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE JUSTITIE (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER
Johan VANDEURZEN

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft dit wetsvoorstel besproken
tijdens haar vergadering van 17 juli 1996.

(1) Samenstelling van de commissie : zie blz. 2.

Zie :

- 265 - 95 / 96 :

- N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Antoine Duquesne.
- N°s 2 en 3 : Amendementen.

Zie ook :

- N° 5 : Tekst aangenomen door de commissie.

(*) Tweede zitting van de 49e zittingsperiode.

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1995-1996 (*)

1er AOÛT 1996

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 79, alinéa 3
du Code judiciaire**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE (1)

PAR M. **Johan VANDEURZEN**

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a examiné cette proposition de
loi au cours de sa réunion du 17 juillet 1996.

(1) Composition de la commission : voir p. 2.

Voir :

- 265 - 95 / 96 :

- N° 1 : Proposition de loi de M. Antoine Duquesne.
- N°s 2 et 3 : Amendements.

Voir également :

- N° 5 : Texte adopté par la commission.

(*) Deuxième session de la 49e législature.

De subcommissie voor de Justitie heeft dit wetsvoorstel alsmede de door de heer Duquesne ingediende amendementen n^{rs} 1 en 2 (Stukken n^{rs} 265/2 en 3) grondig besproken (zie bijlage).

*
* *

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.
Amendement n° 2 wordt eenparig aangenomen.
Het gehele aldus geamendeerde voorstel wordt eenparig aangenomen.

De rapporteur, *De voorzitter,*
J. VANDEURZEN M. VERWILGHEN

Cette proposition de loi ainsi que les amendements n°s 1 et 2 déposés par M. Duquesne (Doc. n°s 265/2 et 3) ont fait l'objet d'une étude approfondie par la sous-commission de la Justice (voir annexe).

*
* *

L'article premier est adopté à l'unanimité.
L'amendement n° 2 est adopté à l'unanimité.
L'ensemble de la proposition, ainsi amendée, est adopté à l'unanimité.

Le rapporteur, *Le président,*
J. VANDEURZEN M. VERWILGHEN

(1) Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Verwilghen.

A. — Vaste leden :

C.V.P. HH. Vandeuren, Van Parys, Verherstraeten, Willems.
V.L.D. HH. Dewael, Van Belle, Verwilghen.
P.S. HH. Borin, Giet, Moureaux.
S.P. HH. Landuyt, Vandenbosche.
P.R.L.- F.D.F. HH. Barzin, Duquesne.
P.S.C. Mevr. de T'Serclaes.
Agalev/H. Decroly.
Ecolo VI. H. Laeremans.
Blok

B. — Plaatsvervangers :

H. Breyne, Mevr. Pieters (T.), Mevr. Verhoeven, N., N.
HH. Chevalier, De Croo, van den Abeelen, Versnick.
HH. Biefnot, Eerdeken, Minne, Moock.
HH. Delathouwer, Roose, Van der Maelen.
Mevr. Herzet, HH. Maingain, Simonet.
HH. Beaufays, Viseur (J.-J.).
H. Lozie, Mevr. Schüttringer.
HH. Annemans, De Man.

C. — Niet-stemgerechtigde leden :

V.U. H. Bourgeois.
F.N. H. Wailliez.

(1) Composition de la commission :

Président : M. Verwilghen.

A. — Titulaires :

C.V.P. MM. Vandeuren, Van Parys, Verherstraeten, Willems.
V.L.D. MM. Dewael, Van Belle, Verwilghen.
P.S. MM. Borin, Giet, Moureaux.
S.P. MM. Landuyt, Vandenbosche.
P.R.L.- F.D.F. MM. Barzin, Duquesne.
P.S.C. Mme de T'Serclaes.
Agalev/M. Decroly.
Ecolo VI. M. Laeremans.
Blok

B. — Suppléants :

M. Breyne, Mmes Pieters (T.), Verhoeven, N., N.
MM. Chevalier, De Croo, van den Abeelen, Versnick.
MM. Biefnot, Eerdeken, Minne, Moock.
MM. Delathouwer, Roose, Van der Maelen.
Mme Herzet, MM. Maingain, Simonet.
MM. Beaufays, Viseur (J.-J.).
M. Lozie, Mme Schüttringer.
MM. Annemans, De Man.

C. — Membres sans voix délibérative :

V.U. M. Bourgeois.
F.N. M. Wailliez.

BIJLAGE**VERSLAG**

NAMENS DE SUBCOMMISSIE VOOR DE
JUSTITIE (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER
VANDEURZEN

DAMES EN HEREN,

Uw subcommissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergaderingen van 13 juni en 4 juli 1996.

**I. — INLEIDING DOOR DE INDIENER VAN
HET VOORSTEL**

Dit wetsvoorstel is in ruime mate gegrond op de suggesties van de voorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg, inzonderheid uit de kleine arrondissementen. Zij hebben immers te kampen met moeilijkheden op het stuk van de organisatie, doordat ze slechts een klein aantal magistraten ter beschikking hebben. De indiener heeft hun suggesties wel als uitgangspunt gebruikt, maar heeft ze toch niet helemaal gevolgd, omdat volgens de wetgever een aantal fundamentele beginselen moeten worden nageleefd.

Dit voorstel is het logische gevolg van het voorstel tot wijziging van artikel 80, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek (Stuk n° 263/1). Het strekt ertoe artikel 79, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek te wijzigen, ten einde bij de benoeming van nieuwe onderzoeksrechters door de Koning, voorrang te verlenen aan de magistraten die al het ambt van « toegevoegd onderzoeksrechter » hebben uitgeoefend (artikel 80, tweede lid). Het voorstel behoudt de anciënniteitsvoorwaarden, maar verleent hen voorrang omdat zij door het uitoefenen van voornoemd ambt ervaring hebben opgedaan.

(1) Samenstelling van de subcommissie :

Voorzitter : de heer Duquesne.

Leden :

C.V.P. H. Vandeurzen.
V.L.D. H. Verwilghen.
P.S. H. Giet.
S.P. H. Vandenbossche.
P.R.L.- H. Duquesne.
F.D.F.
P.S.C. H. Jean-Jacques Viseur.
Agalev/H. Lozie.
Ecolo
Vl. H. Laeremans.
Blok

ANNEXE**RAPPORT**

FAIT AU NOM DE LA SOUS-COMMISSION DE
LA JUSTICE (1)

PAR M. VANDEURZEN

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a examiné cette proposition de loi au cours de ses réunions des 13 juin et 4 juillet 1996.

**I. — EXPOSE INTRODUCTIF
DE L'AUTEUR DE LA PROPOSITION**

La présente proposition a été largement inspirée par les suggestions formulées par les présidents des tribunaux de première instance et en particulier de petits arrondissements. Ceux-ci se trouvent en effet confrontés à des difficultés d'organisation dues au nombre peu élevé de magistrats qu'ils ont à leur disposition. Si l'auteur s'est inspiré de leurs propositions, il ne les a pas entièrement suivies étant donné qu'un certain nombre de principes fondamentaux voulus par le législateur doivent être respectés.

Cette proposition constitue la suite logique de la proposition de loi modifiant l'article 80, alinéa 2 du Code judiciaire (Doc. n° 263/1). Elle vise quant à elle, la modification de l'article 79, alinéa 3, du Code judiciaire afin de favoriser lors de la nomination des nouveaux juges d'instruction par le Roi, les magistrats qui ont déjà exercé des fonctions au titre de « juge d'instruction de complément » (article 80, alinéa 2). La proposition maintient les conditions d'ancienneté mais accorde une priorité en raison de leur formation par l'exercice de ces fonctions.

(1) Composition de la sous-commission :

Président : M. Duquesne.

Membres :

C.V.P. M. Vandeurzen.
V.L.D. M. Verwilghen.
P.S. M. Giet.
S.P. M. Vandenbossche.
P.R.L.- M. Duquesne.
F.D.F.
P.S.C. M. Jean-Jacques Viseur.
Agalev/M. Lozie.
Ecolo
Vl. M. Laeremans.
Blok

De indiener stelt vervolgens een amendement n° 1 voor (Stuk n° 265/2) dat de vereiste anciënniteit op drie jaar brengt.

II. — UITEENZETTING VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

A. Algemene opmerking

Dit voorstel streeft verscheidene doelstellingen na :

- de organisatie van de rechtbank van eerste aanleg vereenvoudigen en doeltreffender maken, met name op het stuk van de samenstelling van bepaalde kamers, inzonderheid in de « kleine rechtbanken »; maatregelen treffen opdat de kabinetten van de onderzoeksrechters het hoofd kunnen bieden aan grote hoeveelheden werk;
- de ervaring en de opleiding op specifieke gebieden (bijvoorbeeld strafonderzoek) ten nutte maken.

B. Specifieke opmerkingen

Het verdient inderdaad aanbeveling voorrang te verlenen aan een rechter aan wie het ambt van onderzoeksrechter eerder al was opgedragen, aangezien de op die manier verworven vorming en ervaring worden benut en de betrokken magistraat tegelijkertijd zelf kennis heeft kunnen maken met de specifieke vereisten van het ambt en kon ondervinden of hij zich persoonlijk geschikt acht om het ambt voor lange tijd uit te oefenen.

De uitzondering waarbij een magistraat wordt aangesteld aan wie het ambt nog niet eerder werd opgedragen, is niet ondenkbaar, maar vereist wel enige precisering. Er dient namelijk uitdrukkelijk te worden vermeld dat het dan om een rechter in een rechtbank moet gaan (en niet om een magistraat die rechtstreeks van het parket komt).

Het door de indiener zelf voorgestelde amendement voert de redelijke vereiste van drie jaar anciënniteit in. Voor de parketmagistraat die rechter in de rechtbank van eerste aanleg is geworden, zou eraan toe moeten worden gevoegd dat hij niet alleen gedurende drie jaar het ambt van magistraat moet hebben uitgeoefend, maar ook dat hij minstens één jaar ervaring als rechter in een rechtbank moet kunnen voorleggen.

L'auteur dépose un amendement n° 1 (Doc. n° 265/2) portant la condition d'ancienneté à 3 ans.

II. — EXPOSE DU MINISTRE DE LA JUSTICE

A. Observation générale

L'intérêt de cette proposition est de rencontrer plusieurs objectifs :

- simplifier et rendre plus efficiente l'organisation du tribunal de première instance, notamment au niveau de la constitution du siège de certaines chambres, plus spécialement au sein des « petits tribunaux »; permettre aussi de faire face à des surcroûts de travail dans les cabinets d'instruction;

- valoriser l'expérience et la formation acquise dans des domaines particuliers (exemple : l'instruction pénale).

B. Observations particulières

Le fait de devoir nommer prioritairement un juge ayant déjà exercé les fonctions de juge d'instruction dans le cadre d'une délégation apparaît judicieux car il valorise la formation et l'expérience acquises et permet à la fois l'appréciation des aptitudes particulières révélées dans l'exercice des fonctions et un contrôle par le magistrat lui-même de sa capacité personnelle de s'engager durablement dans une telle carrière.

Concernant l'exception prévue qui permet de nommer un magistrat n'ayant pas été délégué, celle-ci peut se concevoir mais il conviendrait de préciser de manière plus explicite qu'il doit s'agir d'un juge du tribunal (et non pas un magistrat venant directement du parquet).

L'amendement déposé par l'auteur lui-même fixe raisonnablement la condition d'ancienneté à trois ans. Pour le magistrat du parquet devenu juge au tribunal de première instance, il conviendrait de préciser que s'il doit avoir trois ans de carrière de magistrat, il doit avoir également au moins un an de carrière comme juge au tribunal.

III. — BESPREKING

De indiener van het voorstel stemt in met de specifieke opmerkingen van de minister.

Het spreekt vanzelf dat het hoegenaamd niet de bedoeling is dat een magistraat van het openbaar ministerie voortaan meteen onderzoeksrechter kan worden. Bijgevolg zal hij een amendement indienen waarin duidelijk wordt bepaald dat onder de rechters moet worden gekozen, maar dat voor de anciënniteit ook rekening wordt gehouden met de dienstjaren bij het openbaar ministerie.

De vertegenwoordiger van de minister verduidelijkt dat de ervaring die werd opgedaan ingevolge een aanwijzing krachtens artikel 80 alleen telt voor die welbepaalde functie : dus onderzoeksrechter of jeugdrechter of beslagrechter.

Voorts merkt hij op dat de mogelijkheid zich ook kan voordoen dat de betrokken magistraat, tijdens de periode van tijdelijke aanwijzing juist aangetoond heeft dat hij *niet* beschikt over de vereiste kwaliteiten om de functie uit te oefenen.

De heer Duquesne antwoordt dat de benoemingen nooit een automatisme mogen zijn en dat hij ervan uitgaat dat voor elke benoeming een dossier wordt samengesteld waarin ook de negatieve adviezen moeten opgenomen worden.

De heer Duquesne dient amendement n° 2 (Stuk n° 265/3) in dat een nieuwe formulering van artikel 2 voorstelt, die rekening houdt met de opmerkingen van de vertegenwoordiger van de minister. Dientengevolge trekt hij zijn amendement n° 1 in.

Uitgangspunt blijft dus de bedoeling om de ervaring opgedaan in het kader van de toepassing van artikel 80, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek ten nutte te maken en in aanmerking nemen als benoemingsvoorwaarde voor het ambt van beslagrechter, rechter in de jeugdrechtbank of onderzoeksrechter. De Koning kan evenwel, bij een gemotiveerde beslissing, afwijken van die voorwaarden en een magistraat zonder dergelijke ervaring aanwijzen.

De benoemingsvoorwaarden betreffende de anciënniteit blijven onveranderd (de huidige tekst van artikel 79, derde lid, wordt evenwel verduidelijkt).

De subcommissie stemt met dit amendement in.

De rapporteur,

De voorzitter a.i.,

J. VANDEURZEN

D. VANDENBOSSCHE

III. — DISCUSSION

L'auteur de la proposition partage les observations particulières formulées par le ministre.

Il va de soi que son intention n'est nullement de permettre le passage d'un magistrat du ministère public directement à l'instruction. En conséquence, il annonce le dépôt d'un amendement précisant que le choix s'opère parmi les juges mais que pour le calcul de l'ancienneté, les années effectuées auprès du ministère public sont prises en considération.

Le représentant du ministre précise que l'expérience acquise à la suite d'une désignation faite en vertu de l'article 80 n'est prise en considération que pour cette fonction bien définie de juge d'instruction, de juge de la jeunesse ou de juge des saisies.

Il fait par ailleurs observer qu'il se pourrait également que le magistrat concerné ait démontré, au cours de la période de désignation temporaire, qu'il ne possède *pas* les qualités requises pour exercer la fonction.

M. Duquesne souligne que les nominations ne peuvent jamais devenir automatiques et suppose que l'on constituera, pour chaque nomination, un dossier qui devra également contenir les avis négatifs.

M. Duquesne présente un amendement (n° 2, Doc. n° 265/3) visant à remplacer l'article 2 par un nouveau texte qui tienne compte des observations formulées par le représentant du ministre. Il retire en conséquence son amendement n° 1.

Le but poursuivi reste la valorisation de l'expérience acquise dans le cadre de l'application de l'article 80, alinéa 2, du Code judiciaire, et sa prise en considération pour les conditions de nomination aux fonctions de juge des saisies, de juge de la jeunesse ou de juge d'instruction. Le Roi peut cependant déroger à cette condition, par une décision motivée, et désigner un magistrat qui n'aurait pas acquis cette expérience.

Quant aux conditions de nomination relatives à l'ancienneté, elles restent inchangées (le texte de l'actuel article 79, alinéa 3, étant cependant précisé).

La sous-commission marque son accord sur cet amendement.

Le rapporteur,

Le président a.i.,

J. VANDEURZEN

D. VANDENBOSSCHE

